

Наведемо інший характерний приклад. Відносно співробітника Державного гемологічного центру – експерта дорогоцінних, напівкоштовних і декоративних каменів прокуратурою Харківської області 6.08.2015 року розпочате досудове розслідування за частиною 4 статті 368-4 КК України (підкуп особи, яка надає публічні послуги поєднаний з вимаганням неправомірної вигоди). Співробітники СБУ затримали його при одержанні хабаря в розмірі 10 тис. гривень. Гроші платив бізнесмен, у якого виникли проблеми при перетинанні кордону на шляху до РФ. Митники знайшли в його машині 8,5 кг. бурштину. Каміння провозилися без декларування, тому на границі їх вилучили й направили експертам для оцінки вартості. Підприємець напередодні оформлення експертизи зустрівся з гемологом. У ході розмови з'ясував, що за хабар в 10 тис. гривень оцінку бурштину можна занижити й тоді він уникне відповідальності за контрабанду. В іншому випадку експерт погрожував установити ціну каміння на рівні 42 тис. доларів. Під час передачі грошей експерта затримали. Суд дав санкцію на арешт майна експерта Державного гемологічного центру, якого затримали на одержанні хабаря [2].

#### **Список використаних джерел**

1. Голуб Мая. Как украинский янтарь нелегально вывозится в Польшу/ Мая Голуб URL: <http://corruptua.org/2016/12>
2. Шершень Алла, В центре Харькова задержали на взятке эксперта по драгоценным камням URL: [Corruptua.org /2016/12](http://corruptua.org/2016/12)  
<http://argumentua.com/stati/komu-nuzhen-konfiskovannyi-yantrar>

**Пясковський Вадим Валерійович,**  
кандидат юридичних наук, доцент,  
професор кафедри криміналістики та  
судової медицини, Національна  
академія внутрішніх справ

#### **ОСОБЛИВОСТІ НЕПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ФОРМИ ВЗАЄМОДІЇ СЛІДЧИХ З ПІДРОЗДІЛАМИ КРИМІНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ТА ЮВЕНАЛЬНОЇ ПРЕВЕНЦІЇ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ НАСИЛЬНИЦЬКИХ ЗЛОЧИНІВ, УЧИНЕНИХ ЩОДО НЕПОВНОЛІТНІХ**

Взаємодія означає процес безпосереднього або опосередкованого впливу суб'єктів один на одного, що породжує їх взаємозумовленість і зв'язок [1, с. 553]. На думку С. С. Чернявського, взаємодія у протидії злочинності – це узгоджена діяльність уповноважених суб'єктів з оптимальним співвідношенням методів і засобів, визначених для кожного з

них [2, с. 17].

Під час розслідування насильницьких злочинів, учинених щодо неповнолітніх, питання взаємодії слідчих з підрозділами кримінальної поліції та ювенальної превенції є особливо актуальним.

Грунтуючись на результатах аналізу різних точок зору з приводу визначення форм взаємодії, нами виділено дві форми взаємодії слідчого з іншими суб'єктами: процесуальну та непроцесуальну [3; 4]. З огляду на завдання, яке ми ставимо перед собою, докладно розглянемо особливості непроцесуальної форми взаємодії слідчих з підрозділами кримінальної поліції та ювенальної превенції.

Що стосується непроцесуальної форми взаємодії, то на відміну від процесуальної, вона не закріплена в КПК України, а впливає з положень законів та підзаконних нормативно-правових актів, а також з правоохоронної практики.

Необхідно відмітити, що реалізація непроцесуальної форми взаємодії можлива тільки в тому випадку, якщо між слідчим і співробітниками кримінальної поліції, ювенальної превенції встановлений особистий контакт. Як правило, він формується виходячи із взаємин між керівниками відповідного рівня або сформованих умов (наприклад, при спільному навчанні в школі або вузі, родинних відносинах і т.д.).

До видів непроцесуальної форми взаємодії слідчих з підрозділами кримінальної поліції, ювенальної превенції варто віднести:

- надання консультацій слідчими співробітникам кримінальної поліції, ювенальної превенції;
- спільне обговорення матеріалів слідчими і співробітниками кримінальної поліції, ювенальної превенції;
- обмін інформацією між слідчими та співробітниками кримінальної поліції, ювенальної превенції.

Предметом консультацій можуть бути різноманітні питання правового, тактичного й організаційно-методичного характеру. Найчастіше за ними звертаються співробітники кримінальної поліції, ювенальної превенції під час вирішення питань, пов'язаних з початком досудового розслідування, а також використанням результатів оперативно-розшукової діяльності у доказуванні.

Спільне обговорення й оцінка матеріалів забезпечують обмін думками з різних питань взаємодії, дають можливість сторонам прийти до загальних висновків, виробити загальну позицію. Матеріалами, які доцільно обговорювати спільно слідчому й співробітникам кримінальної поліції, ювенальної превенції можуть бути повідомлення й заяви про факт насильницького діяння щодо неповнолітнього, оперативні матеріали, протоколи слідчих (розшукових) дій.

У процесі розслідування досліджуваних насильницьких злочинів слідчий і співробітники кримінальної поліції, ювенальної превенції можуть обмінюватися будь-якою інформацією. Це можуть бути відомості, що

стосуються факту насильницького діяння щодо неповнолітнього й причетних до нього осіб, отримані співробітниками кримінальної поліції, ювенальної превенції в результаті проведення оперативно-розшукових заходів або інших пошукових дій. Своєчасне одержання слідчим такої інформації може відіграти важливу роль у спрямуванні розслідування, підготовці до проведення слідчих (розшукових) дій тощо. Слідчий, у свою чергу, може передати співробітникам кримінальної поліції, ювенальної превенції інформацію, отриману в ході проведених ним слідчих (розшукових) дій, що представляє інтерес для вирішення оперативних завдань.

Обмін інформацією є сталою й однією з найпоширеніших непроцесуальних форм взаємодії слідчого з підрозділами кримінальної поліції, ювенальної превенції. У ході розслідування насильницьких злочинів, учинених щодо неповнолітніх, передача інформації може здійснюватися під час особистих зустрічей, телефоном, письмово, причому як з використанням оригіналів документів, так і їх копій або складання на їх основі довідок, оглядів і меморандумів. Все залежить від важливості інформації й можливості її використання при вирішенні конкретних завдань.

Підводячи підсумок, відзначимо, що перелік видів непроцесуальної форми взаємодії, на відміну від процесуальної, не є вичерпним. Практика розслідування насильницьких злочинів, учинених щодо неповнолітніх, настільки динамічна, що в ході її здійснення можуть бути вироблені й інші види такої взаємодії.

#### **Список використаних джерел**

1. Тацій В. Я., Панов М. Г., Шепітько В. Ю. Настільна книга слідчого : наук.-практ. вид. для слідчих і дізнавачів. Київ : Ін Юре, 2003. 716 с.
2. Чернявський С. С. Методика розслідування злочинів у сфері банківського кредитування : автореф. дис. канд. юрид. наук : спец. 12.00.09. Київ : Нац. акад. внутр. справ України, 2002. 20 с.
3. Взаємодія слідчих та оперативних підрозділів під час досудового розслідування : навч. посібник / Р. І. Благута, М. П. Климчук, В. М. Сакал, М. С. Цуцкірідзе. Київ : ТОВ «НВП» Інтерсервіс», 2014. 216 с.
4. Лавренко Г. І., Зав'ялов А. В., Іваненко Р. Є. Взаємодія слідчого з органом дізнання: організаційно-правові проблеми та напрямки їх вирішення. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ ім. Е.О. Дідоренка*. 2011. Спеціальний випуск № 5. С. 400–409.

**Ревякіна Тетяна Олександрівна,**  
перший заступник директора  
Дніпропетровського науково-дослідного  
експертно-криміналістичного центру  
МВС України